

Turinys

V Atgimusi tauta atkuria valstybę 4	VII Kelias į laisvę ir nepriklausomybę 52
1 TEMA. Prie draudžiamos knygos slaptojoje mokykloje..... 6	1 TEMA. Gyvenimas Sovietų Lietuvoje 54
2 TEMA. Lietuvos laisvės šaukliai 8	2 TEMA. „Gražinkite laisvę!“ 56
3 TEMA. Nepriklausoma Lietuva – pasaulio žemėlapyje 10	3 TEMA. Baltijos kelias..... 58
4 TEMA. Kovose apginta laisvė 12	4 TEMA. Lietuva vėl laisva..... 60
5 TEMA. Nepriklausomos Lietuvos laimėjimai..... 14	5 TEMA. Naktis prie televizijos bokšto 62
+ 6 TEMA. Šalis su sparnais 16	Svarbu. Įsimink! 64
Svarbu. Įsimink! 18	Istorija aktyviai. Kiekvienas turime savo istoriją... 66
Istorija aktyviai. Komiksai padeda mokytis istorijos? 20	Istorija aktyviai. Kuriame istorijos užduotis internete..... 68
Istorija aktyviai. Ką apie istoriją galima rasti internete? 22	+ Istorija aktyviai. Lietuvos istorijos repas..... 70
+ Istorija aktyviai. Kuriame istorinį kryžiažodį..... 24	Žinau, moku, galiu 72
Žinau, moku, galiu 26	
VI Okupacijų laikotarpis 28	VIII Lietuva dabartiniame pasaulyje 74
1 TEMA. Juodojo kaspino diena 30	1 TEMA. Mūsų valstybės simboliai 76
2 TEMA. Sovietinius okupantus keičia nacistai..... 32	2 TEMA. Pasklidę po pasaulį 78
3 TEMA. Kelias iš mirties į laisvę..... 34	3 TEMA. Jie garsina Lietuvos vardą pasaulyje..... 80
4 TEMA. Miško broliai 36	+ 4 TEMA. Laisva Lietuva – laisvos Europos dalis..... 82
5 TEMA. Atplėšti nuo tėvynės..... 38	+ 5 TEMA. Pasaulio paveldas Lietuvoje 84
+ 6 TEMA. Miško seserys 40	+ 6 TEMA. Stiprūs kartu su Ukraina 86
Svarbu. Įsimink! 42	Svarbu. Įsimink! 88
Istorija aktyviai. Žiūrime filmą apie Lietuvos istoriją 44	Istorija aktyviai. Meno kūrinys Lietuvos istorijos tema 90
Istorija aktyviai. Rimties išvyka 46	Žinau, moku, galiu 92
+ Istorija aktyviai. Slaptaraštis 48	Laiko juosta 94
Žinau, moku, galiu 50	Asmenybių ir sąvokų rodyklė 95
	Iliustracijų šaltiniai 96
	Rašytiniai šaltiniai 96

Atgimusi tauta atkuria valstybę

„Pabudę iš knygų“ – tai menininkės Jolitos Vaitkutės kūrinys. Naudodama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos knygų nugarėles, ji sukūrė aštuonių žinomų ir Lietuvai nusipelnusių asmenybių portretus. Pasak autorės, „Pabudę iš knygų“ – tarsi tiltas tarp istorijos ir dabarties: knygos atgimsta gyvąja istorija...

Šiame skyriuje sužinosi:

Kokiais būdais lietuviai priešinosi caro valdžios draudimams?

Kuo Lietuvai nusipelnė Jonas Basanavičius ir Vincas Kudirka?

Kada Europos žemėlapyje vėl atsirado Lietuvos valstybė?

Kodėl nepriklausomybę prirėkė ginti ginklu?

Kokių laimėjimų pasiekė atkurta Lietuvos valstybė?

+ Kaip Lietuvą pasaulyje garsino jos lakūnų žygdarbiai?

Taip pat:

Sužinosi, kaip komiksai padeda mokytis istorijos.

Išsiaiškinsi, ką apie istoriją galima rasti internete.

+ Kursi istorinį kryžiažodį.

XIX amžius

1864–1904 m.
lietuviškos spaudos
draudimas

1905 m.
Didysis Vilniaus
seimas

XX amžius

1918 m. vasario 16 d.
paskelbiama Lietuvos
nepriklausomybė

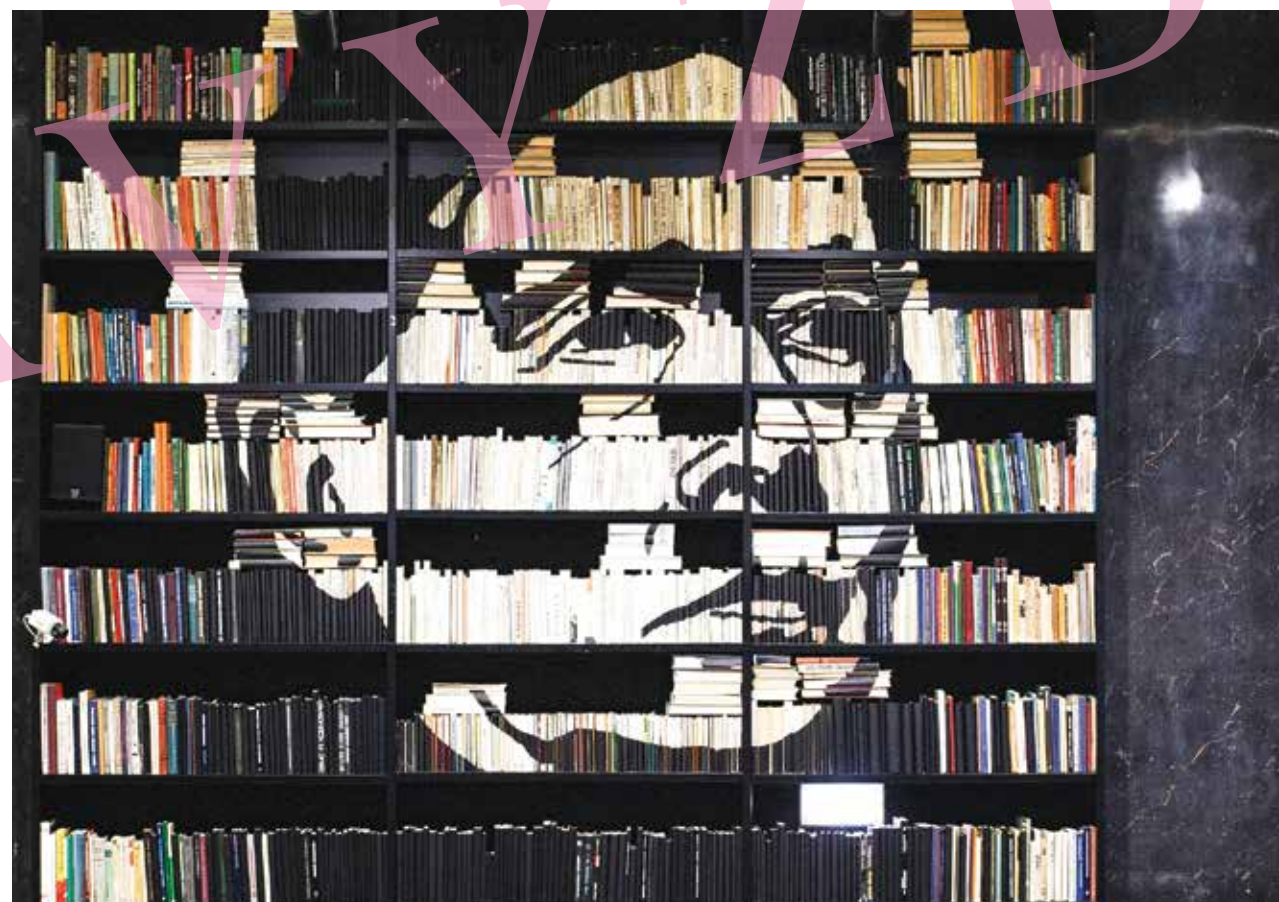
1918–1920 m.
nepriklausomybės
kovos

1920–1922 m.
dirba Steigiamasis
Seimas

2 J. Vaitkutė kuria „Pabudę iš knygų“.

1 J. Vaitkutės kūrinio „Pabudę iš knygų“ dalis – šviesuolės, kovotojos už moterų teises Gabrielės Petkevičaitės-Bitės portretas, 2018 m.

3 Paminklas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui Jonui Basanavičiui Vilniuje. Skulptorius Gediminas Piekuras.

Kelias iš mirties į laisvę

Rugsėjo 23-iąją minime labai liūdną datą – mūsų bendrapiliečių, Lietuvos žydų, genocido atminimo dieną. Prisimindami niekuo dėtas aukas, privalome daryti viską, kad nežmoniški nusikaltimai niekada nepasikartotų.

1 Nežinoma Lietuvos žydų šeima. XX a. 4 dešimtmečio Tado Bajorūno nuotrauka.

Gyvenimas taikoje ir ramybėje

Mūsų šalyje žydai įsikūrė Lietuvos Didžiiosios Kunigaikštystės laikais. Lietuvą čia gyvenę žydai laikė savo tėvyne. Vadino ją Litė, o save **litvakais**. Gausiai žydų apgyvendintas Vilnius pagarbiai vadinamas Šiaurės Jeruzale – pagal švenčiausią šios tautos miestą dabartinėje Izraelio valstybėje. Nuo seniausių laikų Lietuvą išsiskyrė pagarba kitoms tautoms, jų tradicijoms, tikėjimui, papročiams. Vytautas Didysis pirmas suteikė žydams Lietuvos valdovo globą ir saugojo juos nuo persekiojimo. Šimtmečius lietuviai ir žydai gyveno taikoje ir ramybėje. Viskas žlugo Lietuvą okupavus nacistinei Vokietijai.

Holokausto tragedija

Nacistinės Vokietijos diktatorius A. Hitleris žydus paskelbė didžiausiais priešais ir siekė visiškai išnaikinti šią tautą. Antrojo pasaulinio karo metais Europa ir Lietuvą patyrė nežmonišką žydų tautos naikinimą – **Holokaustą (Šoa)**. Mūsų šalyje jį mena siaubingi nusikaltimo ženklai – aukų kapai.

2 Žydų šeimos prievarta išvežamos iš Kauno geto. 1942 m. nuotrauka.

Juose palaidoti tūkstančiai budelių nužudytų niekuo dėtų vaikų, moterų, vyrų, senelių. Sunaikinta beveik visa Lietuvoje gyvenusi žydų bendruomenė. Jokio pateisinimo šiam kraupiam nusikaltimui nėra. Prie jo prisidėję ar vykdam jį budeliams talkininkavę lietuviai yra karo nusikaltėliai.

3 1940 m. Lietuvoje gyveno apie 215 tūkst. žydų, o 1944 m. liko tik apie 15 tūkstančių.

1941 m.
Lietuvoje prasideda žydų genocidas

1943 m. rugsėjo 23 d.
sunaikinamas Vilniaus getas
Lietuvos žydų genocido diena

ABC

Genocidas – masinis kurios nors tautos naikinimas.

Getas – uždara žydų gyvenama miesto dalis. Lietuvą okupavę nacistai į getus prievarta suvarė ir uždarė žydus.

Holokaustas (Šoa) – žydų tautos persekiojimas ir naikinimas, kurį organizavo nacistinė Vokietija.

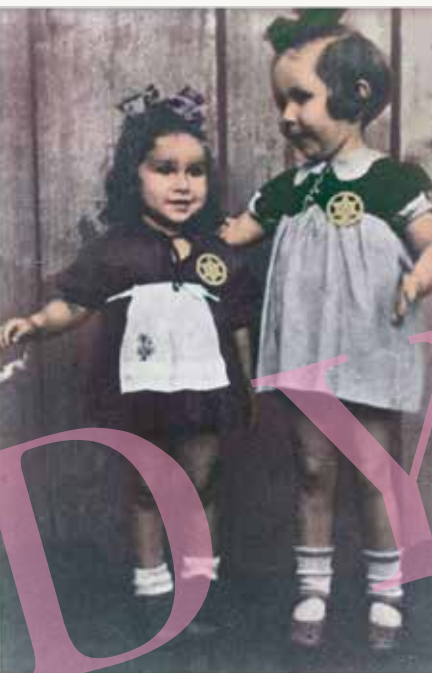
Litvakai – Lietuvos žydai.

Pasaulio tautų teisuoliai – žmonės, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėję žydus.

Tyli didvyrė

Drąsi bibliotekininkė Ona Šimaitė (1894–1970) yra viena pirmųjų lietuvių, pelniusių Pasaulio tautų teisuolio vardą. Ji teikė pagalbą į uždara teritoriją, vadinamąjį getą, suvarytiems Vilniaus žydams. Slapta perduodavo laiškus, maistą, knygas ir net ginklus. Manoma, kad ji iš geto išvedė ir nuo mirties išgelbėjo per 100 žydų vaikų. Moteris savo žygdarbį vertino kukliai: „Negalėjau tiesiog stovėti ir ramiai stebėti žydų kančias.“

4 Dvi pusseserės iš Kauno geto. 1943 m. nuotrauka. Jas pavyko išgelbėti. Mergaitės slapta priglaudė ir globojo lietuvių šeima.

5 Nacistinės okupacijos metais žydai buvo verčiami nešioti ant drabužių prisiūtą ženklą.

Pasaulio tautų teisuoliai

Izraelio sostinėje Jeruzalėje įrengta **Pasaulio tautų teisuolių** alėja. Kiekvienas jos medis žymi drąsuolius ir drąsuoles, per Holokaustą išgelbėjusius gyvybes žydams. Čia rasime daug lietuviškų pavardžių: bibliotekininkę **Ūną Šimaitę**, rašytoją Kazį Binkį ir kitus. Tai žmonės, kurie, nebijodami dėl savo gyvybės, slėpė ir nuo mirties išgelbėjo šimtus žydų. Nacistinės okupacijos laikais už tokį poelgį grėsė mirties bausmė. Pasaulio tautų teisuolių pasiaukojimas ir vertybės yra sektinas pavyzdys Lietuvos ateities kartoms.

Ichchoko Rudaševskio (1927–1943 m.) dienoraštis

Pamatau pirmuosius Vilniaus žydus su antsiuvais. Ilgai nepajėgiu pats tokio prisisiūti. Jaučiuosi it kuprotas, su dviem didelėmis ant manęs tupinčiom rupūžėmis. Man gėda pasirodyti gatvėje ne todėl, kad esu žydas, bet todėl, kad man gėda savo bejėgiškumo. Geltoni lopai prisiuoti ant mūsų drabužių, bet ne ant mūsų sąmonės. Mes nesigėdijam lopų! Tegu jų gėdijasi tie, kas mums juos užkabino.⁶

1. ○ Papasakok, ką žinai apie žydų tautą.
2. ● Paaškinink, kas yra Holokaustas (Šoa).
3. ● Perskaityk ir apibūdink Ichchoko jausmus, kuriuos jis patyrė nacistų okupacijos metais.
4. 👤 Internetu raskite ir vienas kitam trumpai pristatykite Pasaulio tautų teisuolį (-ę) iš Lietuvos.
5. 👤 Klasėje padiskutuokite, kodėl vieni žmonės rizikavo gyvybe ir padėjo žydams, o kiti – ne.

Lietuvės moterys yra tikros kovotojos. Jos drąsiai stojo ginti tėvynės laisvės: XIX a. sukilimuose prieš carinę Rusiją, nepriklausomybės arba pokario partizanų kovose.

1 Partizanė Monika Alūzaitė-Audra okupantų kalėjime, 1952 m.

Moterys partizanų gretose

Našlaitė, Aušrelė, Gegužė – tai garsių miško seserų, Lietuvos partizanų, slapyvardžiai. Drąsiai ir pasiaukojamai sovietų okupantams priešinosi Lietuvos moterys. Miško broliams padėjo mokyklą lankančios mergaitės ir jau vaikus auginančios mamos arba senolės. Partizanė poetė Diana Glemžaitė išgarsėjo po grindžio spaudoje skelbiamais eilėraščiais. Seserys partizanės Joana (Neringa) ir Zuzana (Lakštingala) Railaitės iš pradžių buvo partizanų ryšininkės. Pasitraukusios į mišką, prieš okupantus jos kovėsi su ginklu rankose. Marijona Žiliūtė-Eglutė bunkeryje slaugė sveikatos netekusią Lietuvos partizanų vadą Joną Žemaitį-Vytautą. Tikra legenda tapo Kálniškės mūšio dalyvė, kulkosvaidininkė Albina Neifaltienė-Pušelė. O kur dar daugybė nežinomų pagalbininkių.

Nuo ryšininkių iki karių

Partizanų ryšininkės sumaniai perduodavo žinutes, laiškus, dokumentus ar siuntinius. Dalis dirbo kaip

2 Partizanė Ona Lešinskytė-Akacija.

žvalgės, stebėjo priešų judėjimą, skaičiavo jo karius. Daug moterų prisidėjo prie labai svarbių partizanų raštinės darbų, pagrindinės spaudos leidimo ir platinimo. Kitos siuvo ir skalbė partizanams drabužius, gamino valgi, ruošė maisto atsargas. Mediciną išmanančios moterys slaugė ir gydė ligonius bei sužeistuosius. Dalis moterų ėmėsi ginklo ir kovojo partizanų gretose. Kartu su vyrais, broliais slapstėsi miškuose ir bunkeriuose.

Įkvepiantis drąsos pavyzdys

Daugybė moterų prie partizanų prisijungė savanoriškai. Tai labai drąsus poelgis, nes priešas buvo labai žiaurus. Moterims, kaip ir kovotojams vyrams, grėsė suėmimas, kankinimas, kalėjimas, tremtis arba mirtis. Partizanės ryžtingai atliko pavojingas užduotis ir

3 Partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas kovotojai Sofėjai Budėnaitei-Ramunei įsega narsumo juostelę, 1948 m.

1948 m. septyniolikmetė Monika Alūzaitė įsitraukia į partizanų remiančių moksleivių veiklą

1950 m. Monika išeina partizanauti

1952–1956 m. okupantų suimta ir nuteista partizanė kali sovietų lageryje

4 Dizainerio Giedriaus Paulausko atkurta Lietuvos partizanės uniforma ir ekipuotė: švarkas su antsiuvais bei narsumo juostele, klostuotas vilnonis sijonas, megzta moteriška liemenė ir pirštinės, odinis diržas, auliniai batai ir vilnonės kojinės, pistoletas kulkosvaidis, pistoleto dėklas, žiūronai, skarelė, planšetė, kompasas, užrašinė, tvarstis.

net pačios dalyvavo kautynėse. Moterimis buvo ypač pasitikima. Partizanų vado Jono Žemaičio-Vytauto artimiausios ryšininkės buvo moterys. Lietuvos partizanų vadai nusprendė, kad su ginklu kovojančias moteris reikia vertinti lygiai taip pat kaip kovotojus vyrus. Prisimindami partizanų pasipriešinimą sovietiniams okupantams, neužmirškime prie jo prisidėjusių moterų.

Monikos Alūzaitės-Audros dienoraštis

Suprantu Tavo kančią ir meilę man. Bet, mama, būk rami ir neraudok gūdžiomis naktimis, kada skausmas varsto širdį. Ką padarysi, kad Dievas skyrė lietuviams tokią dalią. Aš prižadu, mama, dirbti pavergtai Tėvynei tiek, kiek leis jėgos ir išvermė. Argi aš galėjau likti pasyvi ir abejinga Tėvynės šauksmui, argi aš galėjau į visa tai šaltai žiūrėti?... Ne! Tavo įdiegta meilė Tėvynei išaugo į galingą, nenumaldomą norą aukotis dėl Jos laisvės ir kovoti iki pergalės. O jeigu ir netektų išvysti laisvės rytmečio, brangi mama, neliūsk ir neraudok. Juk kiek jau daug mūsų brolių ir sesių žuvo kryžkelėje į laisvę...⁹

Jaunoji partizanų ryšininkė

Elena Zablockaitė-Daina turėjo ypatingą dviratį, kurį sukonstravo jos tėtis. Dviračio rėmas buvo specialiai praplatintas, kad viduje tilptų kuo daugiau spaudos. Šia transporto priemone drąsi mergina partizanams vežiojo rašomąjį popierių, laiškus. Prieš išleisdami į pavojingą užduotį, tėvai visuomet peržegno davė Eleną, o tėtis pasakydavo: „Kas bus, tas, juk sūnaus neturiu, kovok tu!“

1. ○ Jsižiūrėk į 4 ir nurodyk nuotraukoje matomos partizanės aprangos ir daiktų paskirtį.
2. ☹ Papasakok, kokiais būdais moterys prisidėjo prie partizanų kovų su sovietų okupantais.
3. ● Kodėl daug žmonių žavisi Monikos Alūzaitės dienoraštyje 🗨 išsakytomis mintimis?
4. 👤 Pasidomėkite moterų partizanų istorijomis. Pasirinktą pristatykite vienas kitam. Kodėl būtent ši istorija padarė įspūdį?
5. 👤 Pasikvieskite klasėje pasisvečiuoti moterų Lietuvos karių, šaulių arba savanorių. Parenkite viešnioms klausimų apie jų veiklą.

Svarbu. Įsimink!

1 Prie draudžiamos knygos slaptą mokyklą

- 1864 m. carinės Rusijos valdžia uždraudė lietuvišką spaudą.
- Lietuviškos knygos buvo spausdinamos Mažonoje Lietuvoje ir slaptai knygnešių platinamos Lietuvoje.
- Rusijos caro valdžia nepavyko surusinti lietuvių ir po keturių dešimtmečių lietuviškos spaudos draudimas buvo panaikintas.

2 Lietuvos laisvės šaukliai

- 1883 ir 1889 m. pasirodė pirmieji lietuviški laikraščiai „Aušra“ bei „Varpas“.
- Jie žadino ir telkė lietuvių tautą, skatino mylėti savo kraštą, lietuvių kalbą.
- 1905 m. sušauktas Didysis Vilniaus seimas iš caro valdžios viešai pareikalavo plačių teisių lietuvių tautai.

3 Nepriklausoma Lietuva – pasaulio žemėlapyje

- Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje atsirado galimybė paskelbti nepriklausomą Lietuvos valstybę.
- 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba priėmė nutarimą, skelbiantį valstybės atkūrimą ir nepriklausomybę.
- Kasmet visa Lietuva vasario 16-ąją iškilmingai švenčia jo pasirašymo dieną – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną.

4 Kovose apginta laisvė

- Atkurta Lietuvos valstybę reikėjo apginti ginklu. Kaimyninės šalys kėsinosi užgrobti Lietuvą.
- 1918–1920 m. ji stojo į kovą su Sovietų Rusijos bolševikų kariuomene, Vokietijos palaikomais bermontininkais ir Lenkija.
- Nepriklausomybės kovų metais Lietuvą prarado sostinę Vilnių, tačiau išsaugojo šalies laisvę.

5 Nepriklausomos Lietuvos laimėjimai

- 1920 m. išrinktas Steigiamasis Seimas Lietuvoje įtvirtino demokratinę valstybės valdymo santvarką.
- Lietuvą pripažino didžiosios pasaulio valstybės.
- 1923 m. prie Lietuvos prijungtas Klaipėdos kraštas.
- Nepriklausoma Lietuva pasiekė daug ūkio, kultūros ir švietimo laimėjimų.

6 Šalis su sparnais

- Steponas Darius ir Stasys Girėnas yra pirmieji lietuviai, kurie lėktuvu perskrido Atlanto vandenyną.
- ANBO sukūręs Antanas Gustaitis yra vienas garsiausių Lietuvos lėktuvų konstruktorių. Jo gamybos lėktuvai buvo naudojami lakūnų mokymams ir karo reikmėms.
- Antanina Liorentaitė yra pirmoji Lietuvos lakūnė.

Praeitis dabartyje. Ką paveldėjome?

- Išsaugotą nuo išnykimo lietuvių kalbą.
- Gebėjimą kovoti prieš svetimųjų priespaudą taikiais būdais.
- Knygas, laikraščius ir kitus leidinius lietuvių kalba.
- „Tautišką giesmę“ – Vinco Kudirkos sukurtą Lietuvos himną.
- Trispalvę – Lietuvos valstybės vėliavą.
- Vasario 16-osios šventę.
- Supratimą, kad šiuolaikinė Lietuvos valstybė privalo gerbti visų piliečių teises ir būti demokratiška.

Istorija aktyviai

Komiksai padeda mokytis istorijos?

Daugybė žmonių mėgsta skaityti knygas apie praeitį. Istorinių knygų būna įvairių. Vienas iš jų parašė praeitį tiriantys mokslininkai, kitas sukūrė istorija besidomintys rašytojai ir rašytojos. Kai kurios knygos yra tikri istorijos šaltiniai. Tai užrašyti ir ateities kartoms išsaugoti tikrų istorijos įvykių liudininkų atsiminimai. Apie istoriją yra sukurta ir eilėraščių, dainų, juokingų pasakojimų knygų. Vienos mėgstamiausių istorinių knygų vaikams yra komiksai. Piešiniai leidžia ryškiau pabrėžti kūrinių veikėjų nuotaikas, išpūdingiau perteikti pasakojimą, kuri suprastų net nemokantys skaityti žmonės. Pabandyk ir tu sukurti komiksą istorine tematika.

1 Iliustruotojos Linos Itagaki komiksų kūrimo darbatalis.

23 Darbo žingsniai

1. Mokyklos arba namų bibliotekoje susirask komiksų apie Lietuvos istoriją. Šie pavyzdžiai padės tau sukurti savo komiksą.
2. Pasirink istorinį įvykį, kurį vaizduosi komikse. Surink apie jį medžiagos (vaizdų ir tekstų) knygoje, internete. Įsitikink, kad tavo komikso tema bus įdomi kitiems.
3. Sugalvok komikso pavadinimą ir pabandyk sau atsakyti, ką nori pasakyti ir parodyti savo istorija.
4. Susidėliok planą, kokia bus komikse aprašomų ir vaizduojamų įvykių seka.
5. Numatyk, kokius istorinius veikėjus vaizduosi.
6. Komiksams būdingas nuolatinis veiksmas – tai turi atsispindėti paveikslėliuose.
7. Personažų pokalbiai turi būti trumpi ir aiškūs. Stenkis, kad iš pokalbių būtų galima suprasti, apie ką yra komiksas.
8. Pirmyn prie darbo. Per daug neišsiplėsk, pakaks, jei tavo kuriamas komiksas tilps į 1–3 puslapius.

2 Vilniaus Antano Vienuolio progimnazijos mokinių sukurti istorijos komiksai.

3 Mokinių sukurtas komiksas knygnešių tema.

4 L. Itagaki sukurtas komiksas knygai „Mergaitė su šautuvu“. Istorija apie mergaitę partizanę.

?

1. ○ Perskaityk pasirinktą knygą apie Lietuvos istoriją.
2. ● Pasakyk savo nuomonę, kiek knygos prisideda prie istorijos mokymosi.
3. ● Remkis darbo žingsniais ir sukurk savo istorinį komiksą.
4. 👤 Apsikeiskite savo komiksais be pavadinimų su suolo draugu (-e). Paprašykite nurodyti, kas tame komikse vaizduojama.
5. 👤 Klasėje surenkite sukurtų komiksų parodą. Išrinkite labiausiai patikusį komiksą ir paaiškinkite, kodėl jis jums patiko.

+ Istorija aktyviai

Lietuvos istorijos repas

Dainos yra svarbus istorijos šaltinis. Iš senovinių lietuvių liaudies dainų galime sužinoti apie to meto žmonių papročius, darbus, kasdienio gyvenimo dalykus ir net maistą. Lietuvės partizanų, tremtinių dainos atspindi patirtus sunkumus, netektis, laisvės troškimą. Senovinių dainų ir šokių atkūrimu užsiima istorijos atkūrėjų klubai. Jų atliekamų dainų galima išgirsti šventėse, internete. Šiais laikais vienas populiariausių dainavimo būdų yra repo muzika. Metas atskleisti jūsų klasės muzikalumą, įgytas istorijos žinias bei sukurti Lietuvos istorijos repą.

1 Repo gerbėjai iš Vilniaus Antano Vienuolio progimnazijos.

2 Senovinių Dūkijos liaudies dainų atkūrėjų ir atlikėjų grupė „Dainaviai“.

23 Darbo žingsniai

1. Susiskirstykite į poras arba grupes. Kiekviena iš jų sukurs tam tikrą Lietuvos praeities laikotarpį atspindintį istorijos repo eilučių derinį – posmą.
2. Susitarkite, kaip atrodys jūsų kuriami istorijos repo posmai. Ar jie bus rimuoti (turintys eilučių galūnių sąskambį), ar nerimuoti? Kiek eilučių sudarys posmą? Dvi, trys, o gal aštuonios?
3. Kurdami tekstą prisiminkite, ką žinote apie Lietuvos istorijos laikotarpį: įvykius, vietas, istorijos asmenybes, sąvokas. Visa tai stenkitės išmaniai panaudoti posmo tekste.
4. Sukurtus posmus sujunkite į bendrą dainą. Pabandykite juos pataisyti, suderinti, kad daina atrodytų tvarkinga ir išbaigta.
5. Metas muzikinei repetacijai. Gal jūsų klasėje yra muzikos mokyklas ar choras lankančių,

- kompiuteriu muziką kuriančių ar bitboksinti (mušamųjų skambesį žmogaus balsu atkartoti) mokančių vaikų? Neatsiejama repo dainų dalis – kamuoti kūno ir rankų judesiai, breiko šokiai. Visus bendraklasius įtraukite į pasirengimą. Numatykite ir paskirkite jiems vaidmenis pasirodymo metu.
6. Metas kūrinį atlikti gyvai savo artimiesiems, tėveliams klasėje arba mokykloje. Nepamirškite pasirodymo nufilmuoti ir įkelti į mokyklos interneto svetainę, socialinius tinklus.
7. Po pasirodymo kartu pasidžiaukite atliktu darbu. Aptarkite, kas pavyko, o kas galėjo būti geriau. Pasidalykite išpūdžiais, kaip jūsų kūrinį vertina jį matę žmonės.

3 Istorinės asmenybės „Lietuvos istorijos repo“ vaizdo klipe. Iliustratorė Aistė Paparytė, animatorius Andrius Alčiauskas.

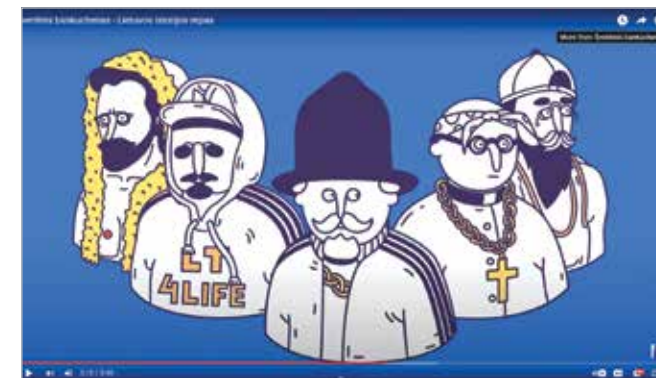

Atlikėjo Luko Šidlausko, pasivadinusio „Šventinis bankuchenas“, sukurto „Lietuvos istorijos repo“ ištraukos

Pavyzdžiui, Gediminas
Tikrai nebuvo pėsčias vaikas
Rašė laiškus, kvietė pirkliaus
Batsiuvius ir gydytojus
Kalvius ir amatininkus

Ir išėjo partizanai į miškus
Kovot prieš sovietų valdžią ne vienus metus
Ir prasidėjo gyventojų naikinimas
Traukinių maršrutas Lietuva–Sibiras
Taip, žmonės buvo tremiami
Šitą faktą tu turėk omeny
Ir jei matai troleibuse tremtinį, tai tu užleisk
jam vietą, piemeny

O 1990-ųjų Kovo 11-a atėjo ta diena
Kai Lietuva tapo vėl laisva
Ir atėjo tada Sausio trylikta
Ir gynė žmonės Lietuvą¹⁴

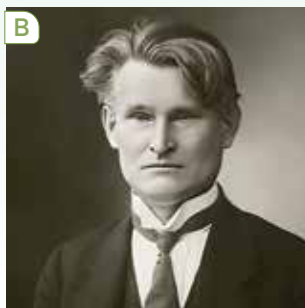

1. ○ Internete rask „Šventinio bankucheno“ sukurtą „Lietuvos istorijos repą“ ir atpažink jame vaizduojamas istorines asmenybes.
2. ● Paašškink, kurie Lietuvos istorijos įvykiai vaizduojami ir apdainuojami „Lietuvos istorijos repe“.
3. ● Bibliotekoje, internete rask senovinių dainų pavyzdžių, susijusių su Lietuvos istorijos įvykiais. Kokios praeities tyrinėtojams naudingos informacijos, tavo manymu, jos gali suteikti?
4. 👤 Internete pasidomėkite Lietuvos senovinių dainų ir šokių atkūrėjais. Pasirinktą ansamblių, klubą ir jo veiklą pristatykite klasei.
5. 👤 Remkitės pateiktais patarimais ir sukurkite savo klasės repą apie Lietuvos istoriją.

Žinau, moku, galiu

Istorinės asmenybės

1. Atpažink šias istorines asmenybes.
2. Nurodyk, kuo kiekviena išgarsėjo Lietuvos istorijoje.

Taikau gebėjimus

3. Remkis šaltiniu ir atlik užduotis.

Iš prof. L. Mažylio rasto dokumento

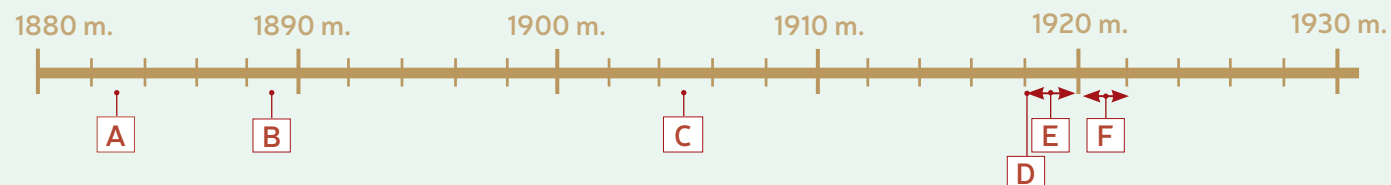
Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.³

1. Iš kokių dokumentų yra ši ištrauka?
2. Kuo šis dokumentas yra svarbus?
3. Remkis šaltinio tekstu ir paaiškink, kaip valstybė įsivaizdavo dokumento rengėjai.

4. Rask šiuose teiginiuose klaidas ir ištaisyk jas.

1. Lietuviškos spaudos draudimo metais vyskupo Antano Smetonos sutelkti knygnešiai atvirai iš Didžiosios Lietuvos gabeno ir platino lietuviškas knygas.
2. 1883 m. Vilniuje išleistas pirmasis Vinco Kudirkos rengto laikraščio „Aušra“ numeris.
3. 1918 m. kovo 11-ąją Didysis Vilniaus seimas paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą.
4. Nepriklausomybės kovose Lietuva kovojo su carine Rusija, kryžiuočiais ir Lenkija.
5. 1920 m. bajorų išrinkta Lietuvos Taryba įtvirtino nedemokratinę valstybės valdymo santvarką.

Orientuojusi istoriniame laike

5. Kuri raidė laiko juostoje atitinka?

1. Dirba Steigiamasis Seimas.
2. Išleistas pirmasis laikraščio „Aušra“ numeris.
3. Nepriklausomybės kovos.
4. Didysis Vilniaus seimas.
5. Lietuvos Taryba paskelbia Nepriklausomybės Aktą.
6. Išleistas pirmasis „Varpo“ numeris.

Svarbiausios sąvokos

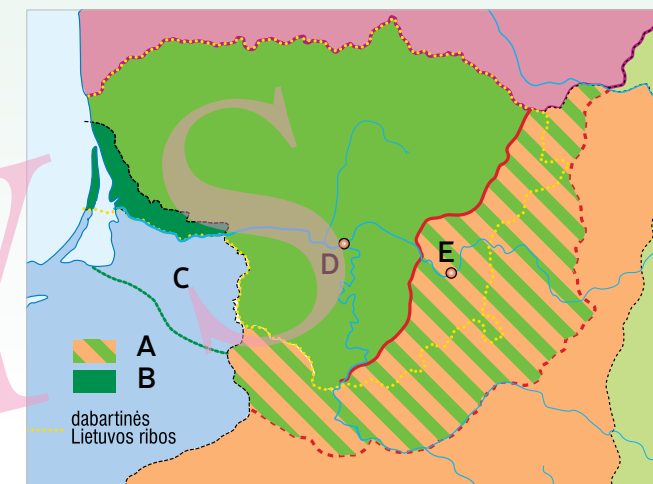
6. Savais žodžiais paaiškink šias sąvokas.
7. Kiekvienai sąvokai priskirk tinkamą istorinį įvykį arba asmenybę.

Knygnešys	Demokratija
Signataras	Respublika
Konstitucija	Parlamentas
Nepriklausomybės Aktas	

Pasitikrink

Dabar tu gali nurodyti arba paaiškinti:

	Taip	Iš dalies	Ne	
kaip lietuvių tauta priešinosi carinės Rusijos draudimams;	●	●	●	6–7 p.
kuo lietuvių tautai nusipelnė J. Basanavičius ir V. Kudirka;	●	●	●	8–9 p.
ką paskelbė Didysis Vilniaus seimas;	●	●	●	9 p.
kodėl Vasario 16-oji yra Lietuvos valstybės šventė;	●	●	●	10–11 p.
nuo ko nepriklausomybės kovose savo laisvę gynė Lietuva;	●	●	●	12–13 p.
kokių laimėjimų pasiekė atkurta Lietuvos valstybė.	●	●	●	14–15 p.

Orientuojusi istorinėje erdvėje

8. Kuri raidė žemėlapyje atitinka?

1. Kaunas
2. Lenkijos užimta Lietuvos teritorija
3. Vilnius
4. Mažoji Lietuva
5. Klaipėdos kraštas